

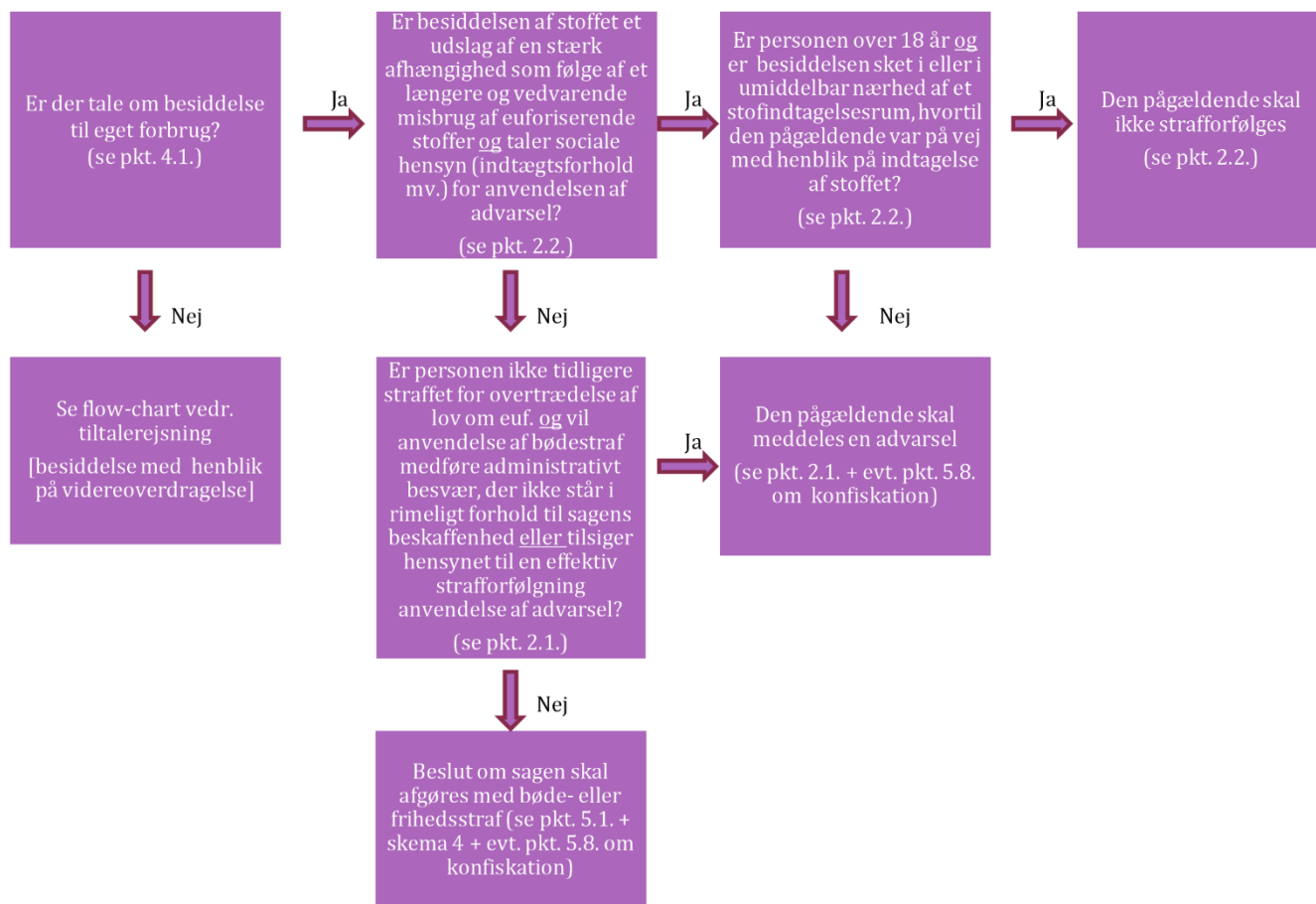
Narkotika-7

RM 6/2006 – revideret 11. juli 2014

Indholdsfortegnelse

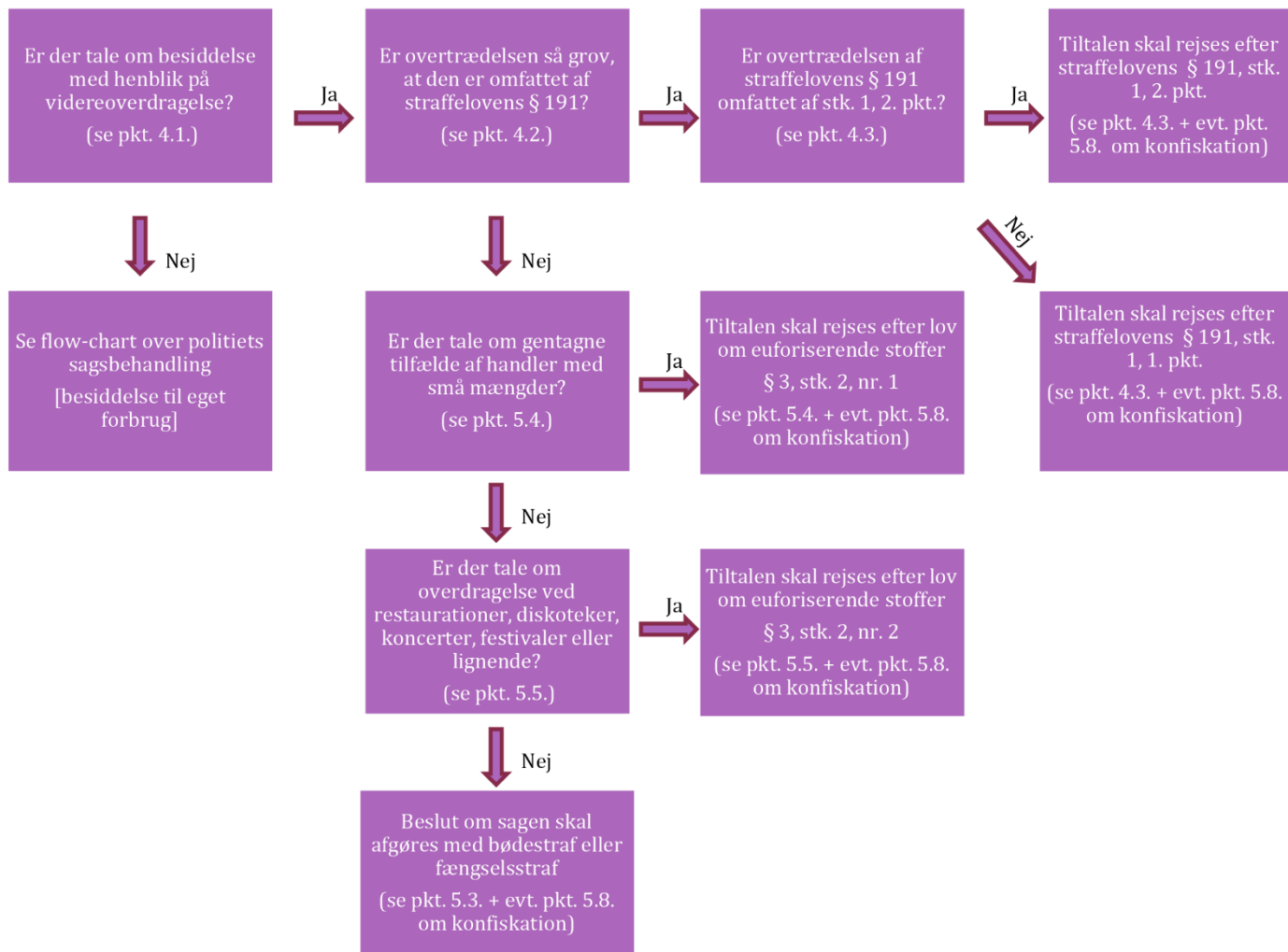
1. Overblik og tjekliste
2. Politiets efterforskning og sagsbehandling
  1. Politiets meddelelse af advarsel ved besiddelse af euforiserende stoffer til eget forbrug
  2. Stofindtagelsesrum
    1. I stofindtagelsesrum
    2. Uden for stofindtagelsesrum
  3. Udlevering af lægeordineret heroin
  4. Efterforskning af større sager (milepælsplaner)
3. Forberedelse
  1. Før tiltalerejsning
  2. Før hovedforhandling
4. Jura
  1. Afgrænsningen mellem besiddelse til eget forbrug og besiddelse med henblik på videreoverdragelse
  2. Afgrænsningen mellem lov om euforiserende stoffer og straffelovens § 191
  3. Afgrænsningen mellem straffelovens § 191, stk. 1, 1. og 2. pkt.
5. Straf og andre retsfølger
  1. Strafpåstande ved besiddelse af euforiserende stoffer til eget forbrug
  2. Strafpåstande ved besiddelse af euforiserende stof, der nu er forbrugt
  3. Strafpåstande ved overdragelse eller besiddelse med henblik på videreoverdragelse af euforiserende stoffer
  4. Strafpåstande ved salg af små mængder særligt farligt eller skadeligt stof
  5. Strafpåstande ved overdragelse og besiddelse med henblik på videreoverdragelse af euforiserende stoffer på restaurationer, diskoteker, koncerter, musikfestivaler mv.
  6. Strafpåstande ved besiddelse og indsmugling af euforiserende stoffer i fængsler mv.
  7. Strafpåstande ved overtrædelse af straffelovens § 191
  8. Konfiskation af ulovlige euforiserende stoffer, redskaber og udbytte
    1. Konfiskation af ulovlige euforiserende stoffer og redskaber
    2. Konfiskation af udbytte
    3. Anvendelsen af udenretlig konfiskation
    4. Udbyttekonfiskation efter straffelovens § 76 a
6. Efter dom
  1. Indberetning af domme eller andre oplysninger
    1. Milepælsplan
  2. Orientering
    1. Domme til Vidensbasen
7. Love og forarbejder

Overblik: Politiets sagsbehandling

1. Overblik og tjekliste

Overblik: Tiltalerejsning

Ved behandlingen af narkotikasager skal man i forbindelse med overvejelser omkring strafpåstanden være opmærksom på følgende:

- Besiddelse til eget forbrug? (se [pkt. 5.1.](#))
- Besiddelse med henblik på videreoverdragelse? (se [pkt. 5.3.](#))
- Er der tale om gentagne salg af narkotika i små mængder? (se [pkt. 5.4.](#))
- Er der tale om overdragelse af narkotika på eksempelvis restaurationer, diskoteker, koncerter, musikfestivaler eller lignende? (se [pkt. 5.5.](#))
- Er der tale om besiddelse eller overdragelse af narkotika i et fængsel mv.? (se [pkt. 5.6.](#))

Ved behandlingen af narkotikasager skal man efter dom være opmærksom på følgende:

- Skal der ske indberetning af milepælsplan? (se [pkt. 6.1.1.](#))
- Skal dommen indsendes til indlæggelse i Vidensbasen? (se [pkt. 6.2.](#))

2. Politiets efterforskning og sagsbehandling

2.1. Politiets meddelelse af advarsel ved besiddelse af euforiserende stoffer til eget forbrug

§ 3 i lov om euforiserende stoffer indeholder hjemmel til i visse tilfælde at meddele en sigtet en advarsel for besiddelse af euforiserende stoffer til eget forbrug. Se under pkt. 4.1. om afgrænsningen mellem besiddelse til eget forbrug og besiddelse med henblik på videreoverdragelse.

Der gælder følgende retningslinjer for meddelelse af advarsel for besiddelse af euforiserende stoffer til eget forbrug:

Der kan meddeles advarsel, hvor en person sigtes for besiddelse af euforiserende stoffer til eget forbrug, jf. retsplejelovens § 722, stk. 1, nr. 7, jf. bekendtgørelse nr. 621 af 25. juni 2001 § 1, nr. 1, litra b.

1) hvis den pågældende ikke tidligere er straffet for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer, og det på baggrund af en konkret vurdering er mest formålstjenligt at anvende denne sanktion, og

- hensynet til en effektiv strafforfølgning tilsiger dette (det vil for eksempel være tilfældet, hvis anklagemyndigheden vurderer, at der kan blive behov for, at køberen af euforiserende stoffer kan afhøres som vidne i en straffesag mod sælgeren, og der med dette formål ikke skønnes at være tid til at afvente gennemførelsen af en bødesag mod køberen)
- anvendelse af bødestraf vil medføre administrativt besvær, der ikke står i rimeligt forhold til sagens beskaffenhed, (det vil for eksempel kunne være tilfældet i relation til udlændinge, der alene opholder sig her i landet som turister, og som ud over advarslen vil kunne udvises på grund af sagen) eller
- sociale hensyn taler for anvendelse af advarsel, og besiddelsen af stoffet er udslag af en stærk afhængighed som følge af et længere og vedvarende misbrug af euforiserende stoffer.

2) i andengangs- og senere tilfælde, hvis

- sociale hensyn taler for anvendelse af advarsel, og besiddelsen af stoffet er udslag af en stærk afhængighed som følge af et længere og vedvarende misbrug af euforiserende stoffer.

Sociale forhold taler for anvendelse af advarsel, hvis den pågældende f.eks. modtager kontanthjælp eller førtidspension og ikke har anden indkomst eller opsparing af en vis størrelse. Derimod vil der ikke kunne meddeles advarsel af sociale hensyn, hvis den pågældende har arbejdsindtægter eller modtager dagpenge.

Brugen af euforiserende stoffer anses som et udslag af stærk afhængighed som følge af et længere og vedvarende misbrug af euforiserende stoffer, hvis der er tale om personer, som igennem år har opbygget en så stærk afhængighed af hårde stoffer, at de bruger disse stoffer dagligt. Hvis det er tilfældet, kan der også meddeles advarsel som sanktion over for en sådan stofmisbruger, der ulovligt besidder andre stoffer, f.eks. hash, til eget forbrug.

Uanset indtægtsforhold kan der ikke meddeles advarsel af sociale hensyn til personer, herunder unge, som kun lejlighedsvis f.eks. i weekender eller til fester, bruger euforiserende stoffer, selv om de pågældende kan antages at have en vis afhængighed af stoffet.

Advarsel kan også meddeles i gentagelsestilfælde for besiddelse af hash til eget forbrug efter samme retningslinjer, som gælder for at meddele advarsel i førstegangstilfælde, jf. pkt. 1 ovenfor. I grovere gentagelsestilfælde vedrørende besiddelse af hash skal der søges pålagt bødestraf.

Bestemmelsen er indsat ved lov nr. 526 af 6. juni 2007 om ændring af lov om euforiserende stoffer (Højere bøder i narkosager) og trådte i kraft den 1. juli 2007. Forarbejderne til loven (L 201 af 28. marts 2007, de almindelige bemærkninger, pkt. 2.4.5.2.), indeholder bl.a. nærmere angivelser af, hvorledes "sociale forhold" og "stærk afhængighed" bør forstås.

2.2. Stofindtagelsesrum

Ved lov nr. 606 af 18. juni 2012 om ændring af lov om euforiserende stoffer (Stofindtagelsesrum) med ikrafttræden den 1. juli 2012 blev § 3 b indsat i lov om euforiserende stoffer.

Med lovændringen er der etableret hjemmel til, at der kan oprettes og drives stofindtagelsesrum som en skadesreducerende foranstaltning i kommunens samlede tilbud til stofmisbrugere.

Det forudsættes i forarbejderne til lovændringen (L 185 af 9. maj 2012, de almindelige bemærkninger pkt. 4.4.), at besiddelse af euforiserende stoffer til eget forbrug i og i umiddelbar nærhed af et kommunalt stofindtagelsesrum eller et stofindtagelsesrum drevet af en selvejende institution i praksis ikke forfølges af politiet, hvis den pågældende er fyldt 18 år og som følge af et længere- og vedvarende misbrug af euforiserende stoffer har en stærk afhængighed af det pågældende stof. Det forudsættes endvidere, at politiet i de nævnte situationer i praksis normalt ikke vil beslaglægge eller konfiskere fra denne persongruppe i eller i umiddelbar nærhed af et stofindtagelsesrum.

Det følger således af forarbejderne, at politiet, når en række betingelser er opfyldt, som udgangspunkt ikke skal strafforfølge den, der besidder euforiserende stoffer. Der skal ikke indledes strafforfølgning, hvis:

- Personen er over 18 år og har en stærk afhængighed som følge af et længere- og vedvarende misbrug af euforiserende stoffer,
- der er tale om et stof, der kan indtages i det pågældende stofindtagelsesrum, og vurderingen er, at der er tale om besiddelse til eget forbrug,
- hvis besiddelsen sker i eller i umiddelbar nærhed af et stofindtagelsesrum, og
- det ud fra de foreliggende omstændigheder må lægges til grund, at den pågældende er på vej til stofindtagelsesrummet med henblik på indtagelse af stoffet.

For andre end personer på 18 år eller derover med en stærk afhængighed som følge af et længere- og vedvarende misbrug af euforiserende stoffer skal politiets håndhævelse af forbuddet mod besiddelse af stoffer ikke ændres, heller ikke selv om der alene er tale om besiddelse til eget forbrug. Dette gælder også i stofindtagelsesrum og i umiddelbar nærhed heraf. Forbuddet vil, også i forhold til personer med en stærk afhængighed som følge af et længere og vedvarende misbrug af euforiserende stoffer, skulle håndhæves som hidtil, hvis den pågældende besidder en større stofmængde, end hvad der kan anses for bestemt til eget forbrug.

I relation til betingelsen om, at personen skal have en stærk afhængighed som følge af et længere- og vedvarende misbrug af euforiserende stoffer, fremgår det af forarbejderne, at målgruppen for stofindtagelsesrum er de personer, der skal tildeles en advarsel i stedet for en bøde, jf. pkt. 2.1. Dog er de sociale hensyn, som indgår i vurderingen i relation til advarsler, uden betydning for politiets vurdering af, om besiddelse i eller i umiddelbar nærhed af stofindtagelsesrum skal forfølges.

Der skal ved oprettelse af stofindtagelsesrum af kommunen fastsættes regler for, hvilke stoftyper der skal være adgang til at indtage i stofindtagelsesrummet. Det er alene i forhold til disse stoftyper, at visse personers besiddelse af euforiserende stoffer forudsættes i praksis ikke at blive forfulgt af politiet.

Da det alene er besiddelse af euforiserende stoffer til eget forbrug, der er omfattet af lovændringen, skal det vurderes, om det må antages, at der er tale om besiddelse af euforiserende stoffer til eget forbrug eller med henblik på videreoverdragelse, herunder videresalg. Der henvises til pkt. 4.1. nedenfor om afgrænsningen mellem besiddelse til eget forbrug og besiddelse med henblik på videreoverdragelse.

Der henvises i øvrigt til forarbejderne til loven ([L 185 af 9. maj 2012, de almindelige bemærkninger, pkt. 4.3.3.-4.3.5](#)).

2.2.1. I stofindtagelsesrum

Stofmisbrugerne skal selv foretage indtagelsen af de euforiserende stoffer i stofindtagelsesrum. Personalet – eller andre stofmisbrugere – i et stofindtagelsesrum må således ikke bistå stofmisbrugeren med indtagelsen.

Det forudsættes i lovens forarbejder, at den almindelige drift af stofindtagelsesrum ikke vil kunne medføre strafansvar for personalet, og at personalet ikke kan straffes for medvirken til andres lovovertrædelser. Det gælder også, hvis personalet fejlbedømmer en brugers alder og lukker en person under 18 år ind i stofindtagelsesrummet.

Euforiserende stoffer må ikke videreoverdrages, herunder videresælges, i stofindtagelsesrummet, og sådanne ulovligheder skal fortsat forfølges af politiet.

Der henvises til forarbejderne til loven ([L 185 af 9. maj 2012, de almindelige bemærkninger, pkt. 4.3.6-4.3.7](#)).

2.2.2. Uden for stofindtagelsesrum

Politiet vil – da oprettelse af stofindtagelsesrum sker efter drøftelse med politiet – være bekendt med det enkelte stofindtagelsesrums beliggenhed og de fastsatte vilkår for oprettelsen og driften af stofindtagelsesrummet.

I forarbejderne er det forudsat, at besiddelse til eget forbrug i umiddelbar nærhed af stofindtagelsesrum under visse omstændigheder ikke forfølges af politiet. Den nærmere fastlæggelse af området for umiddelbar nærhed af stofindtagelsesrummet beror på en konkret vurdering bl.a. af de geografiske forhold det pågældende sted.

Det er Rigsadvokatens vurdering, at ”i umiddelbar nærhed” som udgangspunkt må omfatte (en del af) gaden, hvor stofindtagelsesrummet er beliggende, samt de umiddelbart tilstødende gader.

Med henblik på at sikre ensartethed i politiets håndhævelse i relation til det enkelte stofindtagelsesrum vil det kunne være hensigtsmæssigt, at politiet lokalt foretager en nærmere afgrænsning af det område i umiddelbar nærhed af stofindtagelsesrummet, hvor forbuddet mod besiddelse af euforiserende stoffer til eget forbrug under visse omstændigheder ikke vil blive håndhævet af politiet.

Endelig skal politiet for at afgøre, om en sag skal forfølges, foretage en vurdering af, om de pågældende personer er på vej til et stofindtagelsesrum med henblik på indtagelse af de euforiserende stoffer, som de er i besiddelse af.

Der henvises til forarbejderne til loven ([L 185 af 9. maj 2012, de almindelige bemærkninger, pkt. 4.4](#)).

2.3. Udlevering af lægeordineret heroin

Efter § 2, stk. 2, jf. liste A, nr. 3, i bekendtgørelsen om euforiserende stoffer kan diacetylmorfin (heroin) anvendes i medicinsk øjemed som led i lægelig behandling af personer for stofmisbrug.

Sundhedsstyrelsen har ved bekendtgørelse nr. 125 af 18. februar 2009 (bekendtgørelse om ordination af diacetylmorfin (heroin) som led i lægelig behandling af personer for stofmisbrug) og ved vejledning nr. 9083 af 1. januar 2010 (vejledning om ordination af injicerbar diacetylmorfin (heroin))

ved opioidafhængighed) fastsat nærmere regler mv. for anvendelse af heroin som led i behandlingen af personer for stofmisbrug.

Der skal således ikke ske strafforfølgning i tilfælde, hvor er tale om ind- og udførsel, salg, køb, udlevering, modtagelse, fremstilling, forarbejdning, besiddelse og anvendelse af heroin som led i lægelig behandling for stofmisbrug, når behandlingen sker i overensstemmelse med reglerne herom.

2.4. Efterforskning af større sager (milepælsplaner)

I forbindelsen med efterforskningen og sagsbehandlingen af visse større sager om organiseret kriminalitet, herunder narkotikakriminalitet, skal det overvejes, om sagen er omfattet af retningslinjerne for anvendelse af milepælsplaner som sagsstyringsværktøj.

På fagområdet Organiseret Kriminalitet ligger under ”vigtig viden” Rigsadvokatens ”Vejledning om milepælsplaner i relevante større sager om organiseret kriminalitet” med tilhørende skema, der skal anvendes ved opstilling af milepæle og ved tilsyn hermed.

3. Forberedelse

3.1. Før tiltalerejsning

Før der rejses tiltale i en sag om ulovlig besiddelse eller videreoverdragelse af euforiserende stoffer, bør navnlig følgende overvejes:

- A. Er besiddelsen sket med henblik på den sigtedes eget forbrug, eller har den sigtede haft til hensigt helt eller delvist at videreoverdrage det euforiserende stof?

Når en sigtet findes i besiddelse af euforiserende stoffer, skal det i forbindelse med tiltalerejsningen overvejes, om der er tale om besiddelse af euforiserende stoffer til eget forbrug, eller om der er tale om besiddelse af euforiserende stoffer med henblik på videreoverdragelse, herunder videresalg. Du kan under pkt. 4.1. læse nærmere om denne afgrænsning.

- B. Er forholdet omfattet af straffelovens § 191 om grov narkotikakriminalitet?

Det bør ved tiltalerejsningen vurderes, om forholdet eventuelt tillige er omfattet af straffelovens § 191 om grov narkotikakriminalitet. Det er som udgangspunkt mængden af euforiserende stof, som den sigtede er i besiddelse af eller eventuelt har solgt, der er afgørende for, hvorvidt forholdet bør henføres under straffelovens § 191, men andre omstændigheder kan også indgå i vurderingen. Du kan læse mere om afgrænsningen mellem lov om euforiserende stoffer og straffelovens § 191 under pkt. 4.2.

- C. Er besiddelsen omfattet af straffelovens § 191, stk. 1, 1. pkt. eller 2. pkt.?

Hvis der er tale om overdragelse mv. af betydelige mængder af særligt farlige og skadelige stoffer (i praksis heroin, kokain, amfetamin eller ecstasy) eller overdragelse af særlig farlig karakter vedrørende disse stoffer, skal det overvejes om forholdet bør henføres under straffelovens § 191, stk. 1, 2. pkt. Du kan læse mere om afgrænsningen mellem straffelovens § 191, stk. 1, 1. og 2. pkt. – herunder vigtigheden af anklageskriftets udformning – under pkt. 4.3.

- D. Har mistænkte bopæl i et andet nordisk land?

Hvis mistænkte har bopæl i et af de øvrige nordiske lande, bør strafforfølgningen i sager om overtrædelse af narkotikalovgivningen, som skønnes ikke at ville medføre fængselsstraf, i almindelighed søges overført til det land, hvor den mistænkte er bosat. Det gælder ikke, hvis væsentlige grunde taler imod overførsel, f.eks. hensyn til bevisførelsens gennemførelse eller til samlet behandling af en sag, der også omfatter anden kriminalitet.

I sager, hvor der skal ske overførsel af strafforfølgningen, kan narkotika beslaglægges med henblik på eventuel senere udlevering til hjemlandets myndigheder efter nærmere aftale med disse.

E. Rejser sagen (særlige) spørgsmål om konfiskation af genstande, udbytte mv.?

Som ved en lang række andre typer af straffesager bør det i forbindelse med tiltalerejsningen i en sag om euforiserende stoffer overvejes, om sagen giver anledning til, at der nedlægges påstand om konfiskation i medfør af straffelovens §§ 75-77 a.

Nedenfor under pkt. 5.8. behandles spørgsmålet om konfiskation nærmere, herunder beregningen af det udbytte, der eventuelt bør påstås konfiskeret.

F. Øvrige spørgsmål, der bør overvejes ved sagens forberedelse

- Er den sigtede tidligere straffet for overtrædelse af lovgivningen om euforiserende stoffer? Det vil eksempelvis være særlig relevant i forbindelse med straffastsættelsen i sager om salg af små mængder særligt farligt eller skadeligt stof, jf. pkt. 5.4. og skema 5 nedenfor.
- Bilaget til bekendtgørelsen om euforiserende stoffer ændres med mellemrum. Det er derfor hensigtsmæssigt at kontrollere bilagsnummeret til det eller de euforiserende stoffer, der indgår i sagen.
- Er det nettovægten af det beslaglagte euforiserende stof – det vil sige vægten af det pågældende euforiserende stof uden indpakning – der er oplyst i sagen? Hvis ikke bør det overvejes, om stoffet skal opvejes uden indpakning således, at nettovægten kan angives i anklageskriftet.
- Er det nødvendigt at indhente en udtalelse fra Retskemisk Institut om det pågældende euforiserende stof, herunder om styrken/renhedsgraden af det beslaglagte narkotikum? Det kan eksempelvis være relevant, hvis der er oplysninger i sagen, som peger på, at der er tale om et stof med en meget høj renhedsgrad, eller hvis der ønskes foretaget en sammenligning af de euforiserende stoffer fra to eller flere forskellige beslag/koster i sagen.

3.2. Før hovedforhandling

Forud for hovedforhandlingen bør følgende overvejes:

- Er det relevant at medbringe koster fra sagen til retsmødet? Det kan eksempelvis være den indpakning, som de euforiserende stoffer er fundet i, som kan have en bevismæssig betydning for sagen. Det kan også være effekter, der er blevet fundet i forbindelse med ransgning hos den sigtede, eksempelvis et regnskab over gennemførte narkotikahandler eller vægte, der har været anvendt til opvejning af euforiserende stoffer.

4. Jura

4.1. Afgrænsningen mellem besiddelse til eget forbrug og besiddelse med henblik på videreoverdragelse

Når en person findes i besiddelse af euforiserende stoffer, skal det overvejes, om der er tale om besiddelse af euforiserende stoffer til eget forbrug, eller besiddelse af euforiserende stoffer med henblik på videreoverdragelse, herunder videresalg.

Det beror på en konkret vurdering, om de euforiserende stoffer, som en person findes i besiddelse af, er bestemt til eget forbrug. Ved denne vurdering spiller mængden en stor rolle, og større kvanta kan almindeligvis ikke anses for bestemt til eget forbrug.

Skema 1: Mængder indtil det angivne anses som udgangspunkt som bestemt til eget forbrug:

Hash	10 gram
Marihuana	50 gram
Hampeplanter	100 gram
Khat	3 kilo
Heroin/Kokain/Morfinbase	0,2 gram
Råopium	1,0 gram
Amfetamin	0,5 gram
Cannabinol/Hasholie	1,0 gram
Lægemedletabletter	10 stk.
Morfinpiller	5 stk.
Ecstasypiller	2. stk.

De i skema 1 anførte mængder er ikke udtryk for en absolut grænse, som i sig selv er eneføgende for vurderingen af, om der er tale om besiddelse af euforiserende stoffer til eget forbrug.

Der kan eksempelvis være konkrete omstændigheder, som indikerer, at besiddelse af mindre mængder euforiserende stoffer end de ovenfor angivne er bestemt til videreoverdragelse. Eksempler på sådanne omstændigheder kunne være, at:

- Den mængde euforiserende stoffer, som den sigtede er i besiddelse af, er opdelt i mindre portioner, herunder i pakker forberedt til salg,

- den sigtede er i besiddelse af værktøj (vægt mv.) til opvejning af små mængder narkotika,
- den sigtede er i besiddelse af genstande til opbevaring af mindre portioner stof (eksempelvis ”pølsemandsposer”),
- den sigtede er i besiddelse af et regnskab, der kan antages at kunne henføres til gennemførte salg af euforiserende stoffer,
- den sigtede er i besiddelse af et sortiment af flere forskellige typer stof,
- den sigtede findes i besiddelse af euforiserende stoffer (eksempelvis små opdelte mængder narkotika, herunder eventuelt sammen med et større pengebeløb) på et sted, hvor der normalt foregår salg af euforiserende stoffer, eller
- den sigtede findes i besiddelse af større kontantbeløb, der ikke står i rimeligt forhold til den sigtedes indkomst.

Mængdeangivelserne i skema 1 fremgår af forarbejderne til lov nr. 445 af 9. juni 2004 om ændring af lov om euforiserende stoffer og straffuldbyrdsloven (Skærpet indsats mod narko mv.) (L 175 af 26. februar 2004, de almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.4).

4.2. Afgrænsningen mellem lov om euforiserende stoffer og straffelovens § 191

Overtrædelse af lov om euforiserende stoffer straffes efter lovens § 3 med bøde eller fængsel indtil 2 år. Straffelovens § 191 indeholder en skærpet strafferamme for visse kvalificerede overtrædelser af lov om euforiserende stoffer. Efter denne bestemmelse straffes den, der handler i strid med lov om euforiserende stoffer, således med fængsel indtil 10, henholdsvis 16 år.

Ved salg, indsmugling og besiddelse med henblik på videreoverdragelse mv. af de i skema 2 angivne mængder eller derover bør tiltale i almindelighed rejses efter straffelovens § 191:

Skema 2: Følgende mængder og derover anses som udgangspunkt for omfattet af straffelovens § 191, stk. 1:

Hash	Ca. 10 kg
Marihuana	Ca. 10-15 kg
Khat ¹⁾	Ca. 500 kilo
Råopium	Ca. 500 gram
Morfinbase	Ca. 100 gram
Heroin	Ca. 25 gram
Kokain	Ca. 25 gram

Amfetamin	Ca. 50 gram
Ecstasy	Ca. 150-200 tabletter
Centralstimulerende piller	Ca. 5000 stk.
Stimulerende lægemidler	Ca. 5000 stk.
Beroligende lægemidler	Ca. 5000 stk.
Smertestillende lægemidler	Ca. 3000 stk.

¹⁾ Rigsadvokaten afgav i foråret 2011 en udtalelse til Justitsministeriet om strafniveauet i sager om khat. Det fremgår bl.a. af udtalelsen, at tiltale i almindelighed bør rejses efter straffelovens § 191, når der er tale om salg, indsmugling eller besiddelse med henblik på videreoverdragelse mv. af 500 kilo khat eller derover. Udtalelsen kan findes i [Vidensbasen](#).

Der kan efter sagens konkrete omstændigheder ske fravigelse af de angivne grænser både i op- og nedadgående retning.

4.3. Afgrænsningen mellem straffelovens § 191, stk. 1, 1. og 2. pkt.

Straffelovens § 191, stk. 1, 2. pkt., indeholder en skærpet strafferamme på fængsel i 16 år for overdragelse mv. af betydelige mængder af særligt farlige og skadelige stoffer eller overdragelse af særlig farlig karakter vedrørende disse stoffer. Bestemmelsen finder ikke anvendelse for hash, der ikke betegnes som et særligt farligt eller skadeligt stof.

Det kan således have betydning for strafudmålingen, om et forhold i anklageskriftet henføres til straffelovens § 191, stk. 1, 1. eller 2. pkt. Det er vanskeligt at fastlægge en helt præcis afgrænsning for tiltalerejsningen, og derfor skal der altid foretages en konkret vurdering af, om der foreligger sådanne omstændigheder i sagen, at der er grundlag for at rejse tiltale efter § 191, stk. 1, 2. pkt., selv om overdragelsen vedrører mindre mængder end nedenfor angivet.

På grundlag af retspraksis kan der angives følgende vejledende retningslinjer for, hvornår tiltale bør rejses efter bestemmelsen i § 191, stk. 1, 2. pkt.:

Skema 3: Følgende mængder og derover anses som udgangspunkt for omfattet af straffelovens § 191, stk. 1, 2. pkt.:

Heroin/kokain:	Ca. 1,3-1,5 kilo
Amfetamin:	Ca. 2 kilo
Ecstasy:	Ca. 2 kilo svarende til 8.000 piller

Der er som nævnt ovenfor ikke tale om absolutte grænser, og spørgsmålet om, hvorvidt tiltalerejsning bør ske efter stk. 1, 1. eller 2. pkt., afhænger af sagens konkrete omstændigheder.

Højesteret har i U 2006.1533H, der samlet vedrørte indsmugling og forsøg mv. på indsmugling af ca. 6 kg kokain, tiltrådt, at et af forholdene, som omhandlede ca. 1,5 kg kokain, var henført til straffelovens § 191, stk. 1, 2. pkt. I U 2006.475H, der vedrørte indsmugling af ca. 947 gram kokain og ca. 226 gram heroin (samlet ca. 1.173 gram særlig farligt stof), havde landsretten henført forholdet til § 191, stk. 1, 2. pkt., og fastsat straffen til fængsel i 6 år. Højesteret henførte imidlertid forholdet under § 191, stk. 1, 1. pkt., og nedsatte straffen til fængsel i 5 år, idet Højesteret henviste til arten og mængden af de indførte stoffer. Endvidere blev indsmugling af i alt 1.262,3 gram hård narkotika i U 2006.810H henført under straffelovens § 191, stk. 1, 1. pkt.

Det er af afgørende betydning, at det tydeligt fremgår af anklageskriftet, om tiltalen rejses efter § 191, stk. 1, 1. eller 2. pkt. Højesteret har i U 2006.831H fastslået, at det var en rettergangsfejl, at det ikke i et spørgsmål til nævningerne blev præciseret, at tiltalen vedrørte § 191, stk. 1, 2. pkt. I den konkrete sag, hvor hverken anklageskriftet eller spørgsmålene til nævningerne indeholdt en nærmere angivelse af, om forholdet skulle henføres til 1. eller 2. pkt. i stk. 1, fandt Højesteret ikke, at rettergangsfejlen kunne begrunde en ophævelse af dommen. Højesteret henviste i den forbindelse til en redegørelse fra retsformanden i landsretten, hvori denne tilkendegav, at der på baggrund af anklagemyndighedens procedure og retsbelæringen på intet tidspunkt under nævningernes votering kan have været nogen som helst tvivl om, at sagens narkotikahandel var omfattet af straffelovens § 191, stk. 1, 2. pkt.

Der henvises tillige til U 2001.1525H, hvor Højesteret ophævede en nævningedom, fordi hverken anklageskriftet eller spørgsmålene til nævningerne indeholdt en nærmere angivelse af, om forholdet skulle henføres til § 191, stk. 1, 1. eller 2. pkt.

5. Straf og andre retsfølger

5.1. Strafpåstande ved besiddelse af euforiserende stoffer til eget forbrug

Ved besiddelse af euforiserende stoffer til eget forbrug er der som angivet ovenfor under pkt. 2.1. i visse tilfælde mulighed for, at der meddeles den sigtede en advarsel.

I øvrigt straffes besiddelse af mindre mængder euforiserende stoffer til eget forbrug efter praksis med bøde i overensstemmelse med de bødetakster, der fremgår af skema 4 nedenfor. Det skal bemærkes, at hvis der ikke er omstændigheder, der indikerer, at der er tale om besiddelse af euforiserende stoffer med henblik på videreoverdragelse, anses besiddelse af euforiserende stoffer indtil de mængder, der er angivet ovenfor i skema 1 som udgangspunkt som bestemt til eget forbrug.

Hvis en person findes i besiddelse af euforiserende stoffer, og det må antages, at stoffet er bestemt til eget forbrug, og mængden ikke overstiger de nedenfor fastsatte grænser, kan sagen afgøres med bøde og konfiskation af de euforiserende stoffer, jf. pkt. 5.8.

Findes en person i besiddelse af euforiserende stoffer, der overstiger nedenstående grænser, afgøres sagen som udgangspunkt med frihedsstraf, selv om det ikke konkret kan bevises, at der har været tale om besiddelse med henblik på videreoverdragelse. Afgrænsningen mellem besiddelse af euforiserende stoffer til eget forbrug og besiddelse med henblik på videreoverdragelse behandles under pkt. 4.1., mens straffen for salg af små mængder særligt farligt eller skadeligt stof behandles under pkt. 5.4.

Skema 4: Følgende bødepåstande anvendes i sager om besiddelse af euforiserende stoffer til eget forbrug:

Stofnavn	Stofmængde	1.gangs-tilfælde	2.gangs-tilfælde (+ 50 pct.)	3.gangs-tilfælde og senere (+ 100 pct.)
Hash	– 9,9 gram	2.000 kr.	3.000 kr.	4.000 kr.
	10 – 49,9 gram	3.000 kr.	4.500 kr.	6.000 kr.
	50 – 99,9 gram	5.000 kr.	7.500 kr.	10.000 kr.
Marihuana	– 49,9 gram	2.000 kr.	3.000 kr.	4.000 kr.
	50 – 249,9 gram	3.000 kr.	4.500 kr.	6.000 kr.
	250 – 499,9 gram	5.000 kr.	7.500 kr.	10.000 kr.
Hampeplanter	– 99,9 gram	2.000 kr.	3.000 kr.	4.000 kr.
	100 – 249,9 gram	3.000 kr.	4.500 kr.	6.000 kr.
	250 – 999,9 gram	5.000 kr.	7.500 kr.	10.000 kr.
Khat²⁾	– 999 gram	2.000 kr.	3.000 kr.	4.000 kr.
	1.000 – 1.999 gram	3.000 kr.	4.500 kr.	6.000 kr.
	2.000 – 2.999 gram	5.000 kr.	7.500 kr.	10.000 kr.
Heroin	– 0,9 gram	3.000 kr.	4.500 kr.	6.000 kr.
	1 – 2,9 gram	6.000 kr.	9.000 kr.	12.000 kr.
	3 – 4,9 gram	8.000 kr.	12.000 kr.	16.000 kr.
LSD	– 9 dosis	3.000 kr.	4.500 kr.	6.000 kr.
	10 – 19 dosis	6.000 kr.	9.000 kr.	12.000 kr.

	20 – 49 dosis	8.000 kr.	12.000 kr.	16.000 kr.
Amfetamin	– 0,9 gram	3.000 kr.	4.500 kr.	6.000 kr.
	1 – 2,9 gram	6.000 kr.	9.000 kr.	12.000 kr.
	3 – 4,9 gram	8.000 kr.	12.000 kr.	16.000 kr.
Kokain	– 0,9 gram	3.000 kr.	4.500 kr.	6.000 kr.
	1 – 2,9 gram	6.000 kr.	9.000 kr.	12.000 kr.
	3 – 4,9 gram	8.000 kr.	12.000 kr.	16.000 kr.
Ecstasy	– 3 tabletter	3.000 kr.	4.500 kr.	6.000 kr.
	4 – 11 tabletter	6.000 kr.	9.000 kr.	12.000 kr.
	12 – 19 tabletter	8.000 kr.	12.000 kr.	16.000 kr.
Morfinbase og -klorid	– 0,9 gram	3.000 kr.	4.500 kr.	6.000 kr.
	1 – 2,9 gram	6.000 kr.	9.000 kr.	12.000 kr.
	3 – 4,9 gram	8.000 kr.	12.000 kr.	16.000 kr.
Morfinpille	– 9 tabletter	3.000 kr.	4.500 kr.	6.000 kr.
	10 – 29 tabletter	6.000 kr.	9.000 kr.	12.000 kr.
	30 – 49 tabletter	8.000 kr.	12.000 kr.	16.000 kr.
Råopium	– 0,9 gram	3.000 kr.	4.500 kr.	6.000 kr.
	1 – 2,9 gram	6.000 kr.	9.000 kr.	12.000 kr.
	3 – 4,9 gram	8.000 kr.	12.000 kr.	16.000 kr.

Lægemidler bl.a. Stesolid, Metadon og Ketogan	– 49 tabletter	3.000 kr.	4.500 kr.	6.000 kr.
	50 – 99 tabletter	6.000 kr.	9.000 kr.	12.000 kr.

²⁾ Rigsadvokaten afgav i foråret 2011 en udtalelse til Justitsministeriet om strafniveaueet i sager om khat. I udtalelsen har Rigsadvokaten på baggrund af bl.a. undersøgelser af retspraksis samt en udtalelse fra Sundhedsstyrelsen fastsat grænsen for, hvornår der er tale om besiddelse af khat til eget forbrug, til 2.999 gram. Retningslinjerne for khat trådte i kraft den 1. september 2011. Udtalelsen kan findes i [Vidensbasen](#).

De forhøjede bøder i gentagelsestilfælde anvendes således, at gentagelsesvirkningen indtræder i forhold til alle tidligere afgørelser efter lov om euforiserende stoffer og straffelovens § 191, uanset hvilket stof den tidligere afgørelse vedrørte, uanset om den tidligere sag vedrørte besiddelse eller videresalg mv., og uafhængigt af, om den tidligere sag er afgjort med bøde eller frihedsstraf, jf. bemærkningerne til lovforslaget til lov nr. 526 af 6. juni 2007 ([L 201 af 28. marts 2007, de almindelige bemærkninger pkt., 2.4.4.4.](#)).

Tidligere afgørelser om narkotikakriminalitet har gentagelsesvirkning i 10 år ved senere lovovertrædelser, der består i besiddelse af euforiserende stoffer til eget forbrug, jf. forarbejderne til lovforslaget ([L 201 af 28. marts 2007, de almindelige bemærkninger, pkt. 2.4.5.3.](#)).

Med hensyn til tilfælde, hvor der foreligger flere overtrædelser af lov om euforiserende stoffer til samtidig pådømmelse, skal der ske en skønsmæssig, samlet vurdering af bødens størrelse, når flere overtrædelser bedømmes under én sag, jf. forarbejderne til lovforslaget ([L 201 af 28. marts 2007, de almindelige bemærkninger, pkt. 2.4.5.5.](#))

Bøderne nedsættes for unge under 18 år og for personer med særlig lav indtægt i overensstemmelse med ordningen på færdselslovens område. Det er alderen og indtægtsforholdene på gerningstidspunktet, der er afgørende for spørgsmålet om bødenedsættelse.

Nærmere retningslinjer, herunder indtægtsgrænser for bødenedsættelse, kan findes i afsnittet om strafudmåling under punktet straf og andre retsfølger (RM 9/2005).

5.2. Strafpåstande ved besiddelse af euforiserende stof, der nu er forbrugt

Konstaterer politiet, at en person har været i besiddelse af euforiserende stoffer, som er forbrugt, vil der som udgangspunkt ikke være anledning til at indlede en omfattende og ressourcekrævende undersøgelse med henblik på at kunne føre bevis for arten og mængden af euforiserende stoffer, som den pågældende har forbrugt. Hvis der findes grundlag herfor, bør besiddelse eller køb/modtagelse i disse tilfælde afgøres med en advarsel eller bøde, hvis der er tale om små mængder euforiserende stoffer, eller med frihedsstraf, hvis der er tale om større mængder euforiserende stoffer.

5.3. Strafpåstande ved overdragelse eller besiddelse med henblik på videreoverdragelse af euforiserende stoffer

Som altovervejende hovedregel straffes overdragelse eller besiddelse med henblik på videreoverdragelse af euforiserende stoffer med frihedsstraf.

I enkelte tilfælde kan overdragelse og besiddelse med henblik på videreoverdragelse af euforiserende stoffer straffes med bøde. Det gælder således salg af hash under 50 gram og lægemidler under 10 tabletter, som i førstegangstilfælde straffes med en bøde. Bøden fastsættes som udgangspunkt til det dobbelte af de bødepåstande vedrørende hash og lægemidler, som findes i skema 4. Overdragelse mv. af 50 gram hash eller derover samt 10 tabletter eller derover straffes således med frihedsstraf.

5.4. Strafpåstande ved salg af små mængder særligt farligt eller skadeligt stof

Efter § 3, stk. 2, nr. 1, i lov om euforiserende stoffer skal det ved straffens udmåling betragtes som en betydelig skærpende omstændighed, at der er tale om gentagne tilfælde af salg af et særligt farligt eller skadeligt stof.

Bestemmelsen har navnlig til formål at forhøje den konkrete strafudmåling i sager om gentagne tilfælde af salg af små mængder særlige farlige eller skadelige stoffer på gadeplan, jf. forarbejderne til lov nr. 1054 af 11. december 1996 om ændring af lov om euforiserende stoffer (Strafskærpelse ved gentagen handel med hårde stoffer) (L 23 af 3. oktober 1996, de specielle bemærkninger til § 1, nr. 1). Om salg mv. på restaurationer og diskoteker mv. henvises til pkt. 5.5. nedenfor.

Hovedreglen er, at videreoverdragelse af euforiserende stoffer – bortset fra små mængder hash – straffes med fængselsstraf, og at det ved strafudmålingen skal betragtes som en betydelig skærpende omstændighed, at der er tale om gentagne tilfælde af salg af et særligt farligt og skadeligt stof.

På denne baggrund kan der fastsættes følgende strafpåstande for anklagemyndigheden i sager om salg af små mængder særligt farligt eller skadeligt stof (heroin og kokain):

Skema 5: Strafpåstande ved salg af små mængder særligt farligt eller skadeligt stof

1. gangstilfælde:	
1-2 handler:	10 dages fængsel
3-4 handler:	14-20 dages fængsel
5-10 handler:	30-60 dages fængsel
11 handler og derover:	mindst 3 måneders fængsel
2. gangstilfælde:	
1-2 handler:	30-60 dages fængsel
3 handler:	3 måneders fængsel
4 handler eller derover:	mindst 4 måneders fængsel

3. gangstilfælde eller derover:	
1 handel:	mindst 4 måneders fængsel

Ved ”en handel” forstås salg – eller besiddelse med henblik på salg – af én salgspakke bestående af fra 0,01 gram til 0,2 gram heroin eller kokain.

For så vidt angår straffen for salg af små mængder amfetamin eller ecstasy skal der i forhold til de strafpositioner, som er anført ovenfor, tages udgangspunkt i styrkeforholdet mellem heroin og kokain på den ene side og amfetamin eller ecstasy på den anden side. Efter praksis antages det, at amfetamin og ecstasy har en styrke svarende til ca. 2/3 af styrken ved heroin og kokain.

5.5. Strafpåstande ved overdragelse og besiddelse med henblik på videreoverdragelse af euforiserende stoffer på restaurationer, diskoteker, koncerter, musikfestivaler mv.

Efter § 3, stk. 2, nr. 2, i lov om euforiserende stoffer, skal det ved straffens udmåling betragtes som en betydelig skærpende omstændighed, at der er tale om salg eller vederlagsfri overdragelse med henblik på senere salg af euforiserende stoffer på restaurationer, herunder diskoteker, eller ved koncerter eller musikfestivaler. Tilsvarende gælder ved andre arrangementer, hvor det typisk hovedsagelig er børn eller unge mennesker, der deltager. Bestemmelsen blev indsat ved lov nr. 445 af 9. juni 2004 om ændring af lov om euforiserende stoffer og straffuldbyrdsloven (Skærpet indsats mod narko mv.).

Formålet med bestemmelsen er at skærpe straffen for salg i visse miljøer af ulovlige euforiserende stoffer med henblik på at sikre en bedre beskyttelse af unge, der færdes på diskoteker, restauranter og lignende. Ved ”restaurationer” forstås restaurationer, cafeer, natklubber, barer, diskoteker og lignende steder, mens ”koncerter” omfatter enkeltstående, arrangerede musikalske optrædender, typisk mod betaling, mens musikfestivaler omfatter arrangementer, hvor mange mennesker – ofte tilbagevendende – samles om flere musikalske optrædender.

Ved ”andre arrangementer, hvor det typisk er hovedsageligt børn eller unge mennesker, der deltager”, skal forstås sammenkomster med en vis form for organisation. Der må således ikke være tale om en tilfældig sammenstimlen af personer, men arrangementet behøver omvendt ikke at have været nærmere tilrettelagt på forhånd. Om der er tale om et arrangement, hvor det typisk er hovedsagelig børn eller unge mennesker, der deltager, afhænger af arrangementets karakter. De arrangementer, der typisk er omfattet, er technofester eller lignende samt fester, der afholdes for elever, studerende mv. på universiteter, gymnasier, efterskoler eller ungdomsklubber. Det gælder, uanset om disse drives i statsligt, kommunalt eller privat regi eller som selvejende institutioner.

Ved ”unge mennesker” i lovens forstand forstås personer i alderen op til ca. 25 år. Det er ikke afgørende, om hovedparten af deltagerne ved det konkrete arrangement er børn eller unge mennesker.

Fængselsstraf efter § 3, stk. 2, nr. 2, skal anvendes ved salg mv. af alle former for euforiserende stoffer omfattet af lovens § 1 og § 2, dvs. både særligt farlige eller skadelige stoffer som heroin, kokain, LSD, amfetamin og ecstasy, og andre stoffer som hash.

Der skal udmåles en fængselsstraf ved salg, herunder bytte af euforiserende stoffer mv. med varer eller tjenesteydelser, og ved besiddelse med henblik på salg.

Også de tilfælde, hvor der uddeles gratis vareprøver med henblik på senere salg af euforiserende stoffer, skal medføre fængselsstraf.

Dette betyder således også, at f.eks. en enkeltstående overdragelse af en mindre mængde hash til en kammerat på et diskotek, som efter retningslinjerne ovenfor under [pkt. 5.4.](#) vil kunne straffes med bøde, skal straffes med fængsel.

For så vidt angår strafudmålingen i sager om salg på restaurationer mv. af små mængder hash op til 50 gram, vil der skulle fastsættes en kort fængselsstraf, og disse sager er således ikke omfattet af den nedenfor nævnte skærpelse med en tredjedel.

I forhold til de tilfælde, der før lovændringen i 2004 ville medføre en fængselsstraf, er der ved lovændringen tilsigtet en skærpelse af straffen med 1/3 i forhold til den hidtil udmålte straf, når udbredelsen finder sted på de steder, der er omfattet af § 3, stk. 2, nr. 2.

I bemærkningerne til lovforslaget ([L 175 af 26. februar 2004, de almindelige bemærkninger, pkt. 2.3.2.](#)) er der givet følgende eksempler på, hvordan den skærpede straf skulle slå igennem i praksis:

”Eksempel 1:

T, der var ustraffet, blev dømt for på en café at have været i besiddelse af 3,57 gram heroin med henblik på videreoverdragelse. Straffen blev fastsat til fængsel i 60 dage. Med den tilsigtede strafskærpelse vil der i et lignende tilfælde efter lovændringen som udgangspunkt skulle udmåles en straf på fængsel i 80 dage.

Eksempel 2:

T, der var ustraffet, blev dømt for på sin bopæl at have været i besiddelse af 65 ecstasy-tabletter med henblik på videresalg, ligesom han blev dømt for at have solgt 18 ecstasy-tabletter på et diskotek. Straffen blev fastsat til fængsel i 3 måneder. Med den tilsigtede strafskærpelse vil der i et lignende tilfælde efter lovændringen som udgangspunkt skulle udmåles en straf på fængsel i 4 måneder.”

Denne skærpelse vedrører alle former for euforiserende stoffer omfattet af §§ 1 og 2 i lov om euforiserende stoffer, herunder hash.

Opmærksomheden henledes på, at der kan være tilfælde af gentagne tilfælde af salg af et særligt farligt eller skadeligt stof, der både er omfattet af strafskærpelsen i § 3, stk. 2, nr. 2, og som tillige er omfattet af § 3, stk. 2, nr. 1, der er beskrevet under [pkt. 5.4.](#) Det vil f.eks. være tilfældet, hvis en person i flere tilfælde har solgt små mængder særligt farligt eller skadeligt stof på et diskotek. I disse tilfælde skal skærpelsen med 1/3 ske i forhold til det strafniveau, som blev fastlagt ved indførelsen af § 3, stk. 2, nr. 1, i 1996, jf. ovenfor under [pkt. 5.4.](#)

5.6. Strafpåstande ved besiddelse og indsmugling af euforiserende stoffer i fængsler mv.

Der er ikke i lov om euforiserende stoffer fastsat særlige regler for så vidt angår straffen for besiddelse af euforiserende stoffer hos indsatte i fængsler mv. I praksis anses det imidlertid for en skærpende omstændighed, at stofferne besiddes i et fængsel.

I bemærkningerne til lovforslaget ([L 175 af 26. februar 2004, de almindelige bemærkninger, pkt. 2.3.1.](#)) til lov nr. 445 af 9. juni 2004 om ændring af lov om euforiserende stoffer og straffuldbyrdsloven (Skærpet indsats mod narko mv.), er der i forbindelse med ændringen af § 3, stk. 1, 2. pkt., i lov om euforiserende stoffer anført om straffen til de indsatte i kriminalforsorgens institutioner, at det forudsættes, at også de – ud over en eventuel disciplinærstraf – tillige som udgangspunkt mindst straffes med bøde, såfremt de findes i besiddelse af ulovlige euforiserende stoffer.

Straffen for indsattes mindre besiddelser af hash til eget forbrug, dvs. besiddelse af op til 10 gram, skal svare til den straf andre personer får, dvs. normalt bødestraf.

Der vil dog også i forhold til de indsatte i kriminalforsorgens institutioner i særlige tilfælde kunne meddeles advarsel efter retsplejelovens § 722, stk. 1, nr. 7, eller § 900, ved førstegangsbesiddelse af op til 10 gram hash til eget forbrug, hvis det på baggrund af en konkret vurdering er mest formålstjenligt at anvende denne sanktion, og

- hensynet til en effektiv strafforfølgning tilsiger dette,
- anvendelse af bødestraf vil medføre administrativt besvær, der ikke står i rimeligt forhold til sagens beskaffenhed, eller
- sociale hensyn taler for anvendelse af advarsel.

Om anvendelsesområdet for advarsler henvises i øvrigt til pkt. 2.1. ovenfor.

Det bemærkes, at den lempelige adgang til at meddele advarsel efter lov nr. 526 af 6. juni 2007 ikke får betydning for sanktionspåstandene for besiddelse af euforiserende stoffer i fængsler mv., fordi besiddelse af selv meget små mængder andre euforiserende stoffer end hash i praksis straffes med fængsel. Denne praksis forudsattes ikke ændret ved den seneste lovændring.

For de indsatte i kriminalforsorgens institutioner vil advarsel herudover kunne komme på tale, hvis det på baggrund af en konkret vurdering af den resterende strafs længde og den indsattes sociale forhold må antages, at den indsatte ikke vil kunne betale en bøde, og en advarsel i øvrigt skønnes at være tilstrækkeligt.

Sager om indsattes besiddelse af euforiserende stoffer til eget brug anmeldes som udgangspunkt til politiet, der skal afgøre, om der skal rejses tiltale, eller om overtrædelsen undtagelsesvis kan afgøres med en advarsel efter § 722, stk. 1, nr. 7.

For så vidt angår besiddelse i fængsler mv. af euforiserende stoffer, herunder hash, med henblik på videreoverdragelse er straffen fængsel. Det skal i forbindelse med strafudmålingen betragtes som en skærpende omstændighed, at forholdet er begået i et fængsel mv.

Indsmugling af selv små mængder euforiserende stoffer til eget eller andres forbrug i fængsler mv. straffes konsekvent med fængselsstraf. Det gælder både ved indsmugling af hash og af andre euforiserende stoffer.

5.7. Strafpåstande ved overtrædelse af straffelovens § 191

Straffen for overtrædelse af straffelovens § 191 fastsættes navnlig under hensyn til stoffets art og mængde samt gerningsmandens rolle i forbindelse med overtrædelsen. For så vidt angår strafudmåling i konkrete sager om større mængder stof henvises til den righoldige praksis fra Højesteret. Det fremgår af denne praksis, at stoffets koncentration i almindelighed ikke har betydning for strafudmålingen, jf. f.eks. U 1998.1321/2H (heroin) og U 2001.1709/1H (amfetamin).

Straffelovens § 191 er senest ændret ved lov nr. 218 af 31. marts 2004, hvorved strafferammen i stk. 1, 1. pkt., blev forhøjet til fængsel indtil 10 år, mens strafferammen i stk. 1, 2. pkt., blev forhøjet til fængsel indtil 16 år.

Der kan af retspraksis udledes følgende omtrentlige straffniveauer for overtrædelser af straffelovens § 191:

Skema 6: Oversigtsskema over omtrentlige straffniveauer for udvalgte mængder af heroin, kokain, amfetamin, hash og khat

Stofstype	Mængde	Strafniveau
Heroin	100 gram	Ca. 1 år
	1 kilo	Ca. 5 år
	2 kilo	Ca. 6-7 år
Kokain	100 gram	Ca. 1 år
	1 kilo	Ca. 5 år
	2 kilo	Ca. 6 år
Amfetamin	100 gram	Ca. 6-8 mdr.
	1 kilo	Ca. 3 år
	2 kilo	Ca. 5 år
Hash	10 kilo	Ca. 10 mdr.-1 år
	100 kilo	Ca. 2 år og 6 mdr.
Khat³⁾	500 kilo	Ca. 4-6 mdr.
	1.000 kilo	Ca. 7-8 mdr.

³⁾ Rigsadvokaten afgav i foråret 2011 en udtalelse til Justitsministeriet om strafniveauet i sager om khat. Retningslinjerne for khat trådte i kraft den 1. september 2011. Udtalelsen kan findes i [Vidensbasen](#).

Anklagemyndighedens strafpåstande i sager om overtrædelse af straffelovens § 191 bør tage udgangspunkt i ovenstående omtrentlige strafniveauer.

5.8. Konfiskation af ulovlige euforiserende stoffer, redskaber og udbytte

Straffelovens §§ 75-77 a indeholder bestemmelser om konfiskation. De almindelige betingelser for konfiskation af udbytte og genstande fremgår af § 75, mens § 76 bestemmer, hos hvem konfiskation kan finde sted. Herudover kan der efter straffelovens § 76 a ske konfiskation af udbytte fra ikke-identificeret kriminalitet.

5.8.1. Konfiskation af ulovlige euforiserende stoffer og redskaber

Findes nogen i besiddelse af ulovlige euforiserende stoffer, skal stofferne søges beslaglagt og konfiskeret, jf. straffelovens § 75, stk. 2. Det samme gælder redskaber, der benyttes til indtagelse af euforiserende stoffer, f.eks. en hashpibe, eller redskaber, der benyttes til at fordele euforiserende stoffer, f.eks. en vægt eller poser til opbevaring af euforiserende stoffer ("pølsemandsposer").

I medfør af § 1, nr. 4, i bekendtgørelse nr. 1297 af 18. november 2010 kan der i sager, hvor der ikke bliver spørgsmål om højere straf end bøde, vedtages udenretlig konfiskation af euforiserende stoffer, som sigtede ikke lovligt er i besiddelse af, samt genstande, der benyttes eller er bestemt til at benyttes ved indtagelse eller fordeling af sådanne stoffer.

Efter straffelovens § 76, stk. 1, kan konfiskation af bl.a. de i § 75, stk. 2, nævnte genstande ske hos den, der er ansvarlig for lovovertrædelsen, og hos den, på hvis vegne han eller hun har handlet.

5.8.2. Konfiskation af udbytte

Udbytte ved en strafbar handling eller et hertil svarende beløb kan helt eller delvis konfiskeres i medfør af straffelovens § 75, stk. 1.

Dette indebærer, at der påstås konfiskation af salgssummen i medfør af § 75, stk. 1, såfremt salgssummen for stoffet helt eller delvis er i behold. Hvis dette ikke er tilfældet, påstås konfiskation af et beløb, der svarer til udbyttet.

Udgangspunktet for beregningen af udbyttet er det beløb, som er kommet ind ved salget, med fradrag af indkøbsprisen. Omkostninger forbundet med salget, herunder betaling af personer for medvirken ved salget, fradrages ikke.

Hvis der ikke foreligger præcise oplysninger om indkøbspris og salgspris, påstås konfiskation af et skønsmæssigt beløb, der med sikkerhed må antages at dække fortjenesten, jf. § 75, stk. 1, 2. pkt. Konfiskation efter denne bestemmelse kan kun ske af udbytte, som tiltalte har opnået ved den overtrædelse, som han eller hun findes skyldig i, jf. nedenfor om straffelovens § 76 a vedrørende konfiskation af udbytte fra ikke-identificeret kriminalitet.

Det beløb, der påstås konfiskeret, anføres i anklageskriftet.

I forhold med flere gerningsmænd må anklagemyndigheden på grundlag af et skøn foretage en fordeling, eventuelt ligedeling, og nedlægge konfiskationspåstand over for hver enkelt af de tiltalte, idet der ikke er adgang til at idømme flere tiltalte solidarisk konfiskation, jf. § 76, stk. 1, og U 1993.48H og U 2006.171H.

5.8.3. Anvendelsen af udenretlig konfiskation

Udenretlig konfiskation af pengeudbytte indvundet ved en strafbar handling kan ske i sager, hvor der ikke bliver spørgsmål om højere straf end bøde, jf. § 2 i bekendtgørelse nr. 1297 af 18. november 2010.

5.8.4. Udbyttekonfiskation efter straffelovens § 76 a

Efter straffelovens § 76, stk. 1, kan konfiskation efter § 75, stk. 1, ske hos den, hvem udbyttet er tilfaldet umiddelbart ved den strafbare handling.

Bestemmelsen har til formål at øge mulighederne for konfiskation af udbytte ved kriminalitet, således at det i visse tilfælde er tiltalte, der skal bevise eller sandsynliggøre, at pågældendes formue ikke stammer fra en lovovertrædelse.

Der findes en omfattende praksis vedrørende anvendelsen af straffelovens § 76 a. For så vidt angår den nedre beløbsmæssige grænse for konfiskation efter bestemmelsen bemærkes, at Østre Landsret i U 2005.1757H afviste konfiskation af 5.000 kr. hos T og konfiskation af 4.500 kr. og en guldhalskæde hos B under henvisning til forarbejderne til straffelovens § 76 a. Spørgsmålet om konfiskation indgik ikke i Højesterets behandling af sagen.

Særlig vedrørende konfiskation af formuegoder bemærkes, at anklagemyndigheden ved beslaglæggelse af fast ejendom, herunder andelsboliger, og biler med henblik på konfiskation skal sørge for, at beslaglæggelsen tinglyses, jf. herved retsplejelovens § 807, stk. 4.

Bestemmelsen i § 76 a blev indsat i straffeloven ved lov nr. 411 af 10. juni 1997 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og våbenloven (Styrkelse af politiets muligheder for at efterforske alvorlig kriminalitet, konfiskation, øget vidnebeskyttelse og skærpelse af straffen for våbenbesiddelse mv.).

6. Efter dom

6.1. Indberetning af domme eller andre oplysninger

6.1.1. Milepælsplan

I visse relevante større sager om organiseret kriminalitet anvendes milepælsplaner under sagens behandling i politikredsen. Der skal ske kvartalsvis indberetning fra politidirektøren til statsadvokaten af de sager, der er omfattet af retningslinjerne for milepælsplaner, så længe sagen beror i politikredsen. Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4. oven for.

6.2. Orientering

6.2.1. Domme til Vidensbasen

Det skal overvejes, om dommen er egnet til at indgå i anklagemyndighedens Vidensbase.

En dom kan være egnet til Vidensbasen, hvis den belyser strafniveauet eller praksis for rettighedsfrakendelse mv. inden for et sagsområde, eller hvis dommen belyser problemstillinger af generel/principiel betydning for retstilstanden. Samtidig kan en dom være egnet, hvis den vedrører et område, som ikke allerede er dækket på Vidensbasen.

Kun endelige domme må indsendes til Vidensbasen.

Skemaer til indsendelse af domme til Vidensbasen findes i Vidensbasen på AnklagerNet.

7. Love og forarbejder

Straffeloven:

Seneste lovbekendtgørelse

- Lovbekendtgørelse nr. 1028 af 22. august 2013 af straffeloven

Relevante ændringslove og forarbejder

- Lov nr. 218 af 31. marts 2004 om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Ændring af strafferammer og bestemmelser om straffastsættelse mv.) ([L 99 af 26. november 2003](#))
- Lov nr. 411 af 10. juni 1997 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og våbenloven (Styrkelse af politiets muligheder for at efterforske alvorlig kriminalitet, konfiskation, øget vidnebeskyttelse og skærpelse af straffen for våbenbesiddelse mv.) (L 98 af 28. november 1996)

Lov om euforiserende stoffer:

Seneste hovedlov og lovbekendtgørelse

- Lov nr. 169 af 24. maj 1955 om euforiserende stoffer (Narkotikalov)
- Lovbekendtgørelse nr. 748 af 1. juli 2008 om euforiserende stoffer

Relevante ændringslove og forarbejder

- Lov nr. 526 af 6. juni 2007 om ændring af lov om euforiserende stoffer (Højere bøder i narkosager) ([L 201 af 28. marts 2007](#))
- Lov nr. 445 af 9. juni 2004 om ændring af lov om euforiserende stoffer og straffuldbyrdsloven (Skærpet indsats mod narko mv.) ([L 175 af 26. februar 2004](#))
- Lov nr. 1054 af 11. december 1996 om ændring af lov om euforiserende stoffer (Strafskærpelse ved gentagen handel med hårde stoffer)

Bekendtgørelse om euforiserende stoffer:

Seneste bekendtgørelse

- Bekendtgørelse nr. 557 af 31. maj 2011 om euforiserende stoffer med senere ændringer